

Світлана Іванівна Заволока,
старший викладач кафедри іноземних мов,
Одеський національний економічний університет,
вул. Преображенська 8, м. Одеса, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ)

У статті розглянуто особливості впровадження новітніх технологій навчання іноземної мови. Більш детально розглянуто комп'ютеризоване навчання як новий напрямок у вивченні іноземної мови. Автор показує, що використання в навчальному процесі інтерактивних технологій навчання допомагає студентам, робить процес навчання цікавим, пізнавальним, професійно-спрямованим та особистісно значущим. Кожна методика викладання іноземної мови характеризується властивими їй позитивними та негативними рисами і має свою об'єктивну цінність.

Ключові слова: інноваційне навчання, інформаційно-комунікативні технології, метод проектів, знаннява парадигма, Інтернет-ресурси, практико-орієнтований моно-проект.

Постановка проблеми. В умовах сучасного руху України до європейського освітнього простору, на фоні проведення освітніх реформ особливого значення набуває інноваційна діяльність, спрямована на пошук різноманітних педагогічних новацій. Постає необхідність впровадження таких методик, які би більш ефективно розкривали потенціал студентів у різноманітних сферах життєдіяльності, їх інтелектуальні, творчі якості, сприяли підвищенню мотивації до навчання, активізували пізнавальну діяльність та спонукали до творчого пошуку і самовдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз науково-педагогічної літератури, вивчення практики навчання іноземних мов, що викладачі протягом багатьох років використовують у своїй роботі, дозволяють виділити різні методичні концепції, наприклад, методика інтенсивного навчання (А. Л. Алхазішвілі, Н. М. Єлухіна, І. А. Зімня, Т. Н. Ігнатова, Г. А. Китайгородська, А. А. Леонтьєв, Г. Лозанов та ін.), комунікативного навчання (В. П. Кузовлев, Є. І. Пасов і др.), технологія навчання в співпраці за допомогою методу проектів (Д. Джонсон, Р. Джонсон, Дж. Д'юкі, В. Х. Кілпатрік, Е. С. Полат, Р. Славін та ін.). Сучасна система освіти в значній мірі характеризується тенденцією переходу від традиційного до інноваційного навчання (В. П. Беспалько, В. М. Кларін, О. С. Подимова, В. А. Сластенін, А. Ю. Уваров та ін.).

Метою статті є більш детальний розгляд особливостей впровадження новітніх технологій у процес навчання іноземних мов на прикладі французької мови.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи вимоги сучасного розвитку освіти у світі в цілому і в Україні зокрема, доцільним вважається впровадження новітніх технологій у процес навчання. Володіння системою мови (знання граматики не дає можливість вільного спілкування іноземною мовою) є недостатнім для ефективного користування мовою у цілях комунікації. Перехід від знання до діяльній парадигми є необхідним для досягнення головної мети – розкриття та розвиток кожного учня. Цьому

сприяють активні сучасні методи навчання: ділові ігри, проектна та дослідницька діяльність учнів, вміння працювати з проблемою.

Практичний досвід показує, що використання в навчальному процесі інтерактивних технологій навчання допомагає їм досягти плавного переходу від набуття лексичних мовленнєвих умінь у процесі комунікації, збільшує діапазон термінологічної лексики за фахом, робить процес навчання цікавим, пізнавальним, професійно-спрямованим та особистісно значущим. Інтерактивні технології навчання стимулюють когнітивні процеси та активізують мовний і мовленнєвий матеріал в іншомовному спілкуванні студентів, розвивають їхні творчі здібності і професійно орієнтовані вміння в наближених до реальних умовах.

Сучасні технології в освіті – це професійно зорієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами, дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмному середовищі Microsoft Power Point, використання ресурсів всесвітньої мережі Internet. Автор Я. Браун у статті «Полювання за багатствами Інтернету» говорить, що всі Web матеріали реальні й автентичні, свіжі й насущні, саме тому студенти знаходять Інтернет цікавим, саме це збільшує їхню мотивацію при виконанні різних завдань з іноземної мови, сприяє поширенню студентами свого кругозору, самоосвіті, умінню організувати самостійну й пошуково-дослідницьку роботу [8].

На жаль, французька мова, в порівнянні з англійською, опинилась у тіні у віртуальному Інтернет просторі. Дослідник І. Г. Захарова плідно займалась розглядом цієї проблеми. Однак, у мережі є достатня кількість сайтів, які можуть зацікавити викладачів та студентів. За прикладом І. Г. Захарової ми вирішили кваліфікувати перелік сайтів, які можуть бути використані як студентами так і викладачами [1] (табл. 1).

Таблиця 1.

Список франкомовних сайтів

На сайті Lexique FLE de la famille Perrot цікаво представлена лексика за темами: «L'alphabet», «L'heure», «Le calendrier», «Les chiffres», «La famille», «Les animaux», «Les vêtements», «Le corps»	http://www.lexiquefle.fr/ (ресурс є доцільним для студентів, які вивчають французьку мову як другу іноземну)
Більшість французьких газет і журналів мають свої web-сторінки:	http://www.lemonde.fr
Французька газета Le Monde	http://www.leparisien.fr
Французька газета Le Parisien	http://www.leparisien.fr
Французька газета Libération	http://www.liberation.com
Журнал Le Français dans le monde	http://www.fdlm.org/
Французька газета Nouvel observateur	www.nouvelobs.com
Навчальні сайти граматики, лексики, читання	
Навчальні сайти	http://www.lepointdufle.net/cours-de-francais.htm
навчання граматики і лексики	http://www.lepointdufle.net/apprendre_a_lire/index.htm
навчання читання	http://www.ciel.fr/apprendrefrancais/
	http://www.delfdalf.ch/index.php?id=84 http://www.polarfle.com/
	http://900igr.net/prezentatsii/frantsuzskij-jazyk/Frantsija.html
	http://www.ciep.fr/
DELF, DALF	http://www.ciep.fr/tester/testlang/

Використовуючи ресурси мережі Інтернет, можна (правильно інтегруючи їх у навчальний процес) більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на уроці французької мови:

- формувати навички та вміння читання, безпосередньо використовуючи матеріали мережі різного ступеня складності;
- удосконалювати уміння аудіювання на основі автентичних звукових текстів;
- удосконалювати вміння монологічного і діалогічного висловлювання на основі проблемного обговорення матеріалів мережі;
- удосконалювати уміння письмової мови, індивідуально або групами складаючи відповіді партнерам, беручи участь у підготовці рефератів, творів і т. д.;
- поповнювати як активний, так і пасивний словниковий запас лексикою сучасної французької мови;
- знайомити з культурознавчими знаннями, що включають в себе мовний етикет, особливості мовної поведінки, особливості культури, традицій Франції;
- формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності студентів на уроці на основі систематичного використання «живих» матеріалів, обговорення не тільки питань до текстів підручника, а «гарячих» проблем, що цікавлять всіх і кожного.

Можливості інтернет-ресурсів величезні, оскільки вони створюють умови для отримання необхідної студентам інформації щодо новин із життя молоді, статті із газет і журналів, краєзнавчий матеріал і тренувальні лексико-граматичні тести [5, 6].

Таким чином, такі умови та потреби сучасного життя зумовили виникнення нового напрямку у вивченні іноземної мови – застосування таких інноваційних технологій, як комп'ютеризоване навчання.

Комп'ютеризоване навчання на уроках французької мови реалізується на таких принципах, як-от:

- *індивідуалізація* (можливість персонально працювати з кожним учнем, ураховуючи його здібності, рівень знань, умінь та навичок);
 - *диференціація* (можна обирати та пропонувати студентам необхідні варіанти навчальних завдань певної складності й кількості та у такій послідовності, що відповідає їхнім пізнавальним можливостям, рівню знань та умінь);
 - *інтенсифікація* (наявні різні засоби презентації навчального матеріалу, його структурування з широким залученням інтерактивних видів і форм робіт).
- Серед головних дидактичних функцій, що можуть бути реалізовані за допомогою комп'ютерних технологій треба зазначити такі:
- *пізнавальна* (отримання необхідної інформації та використання навчальних програм, на яких відображений текст, звук, зображення, відео);
 - *розвиваюча* (сприяє розвитку таких необхідних пізнавальних процесів, як сприйняття, логічне мислення, пам'ять, уява);
 - *тренувальна* (можливість самостійно у нетрадиційній формі тренуватись та перевірити свій рівень знань та умінь з певної теми, визначити конкретні прогалини, допрацювати їх та виконати запропоновані завдання ще кілька разів з метою покращання своїх результатів);
 - *діагностична* (можливість швидко здійснити контроль та з'ясувати рівень засвоєння навчальної теми студентами);
 - *комунікативна* (долання бар'єру боязливості під час ведення діалогу з комп'ютером) [3].

Використання комп'ютеру у процесі вивчення французької мови сприяє виконанню таких завдань:

- зацікавлення французькою мовою;
- унаочнення навчального матеріалу;
- розширення знань студентів із певної навчальної теми;
- перевірка та самоперевірка набутих знань та умінь [4].

Метою використання таких навчальних комп'ютерних програм є навчання студентів французькій мові через наближення їх до реальних життєвих ситуацій.

Впровадження та застосування новітніх технологій, а саме комп'ютерних навчальних програм на заняттях французької мови розглядається як:

- ефективний допоміжний технічний наочно-слуховий засіб;
- допоміжний засіб учбово-пізнавальної діяльності студентів;
- засіб підвищення мотивації та бажання студентів вивчати французьку мову;
- швидкий та ефективний засіб оцінювання та контролю знань, вмінь та навичок студентів;
- засіб підвищення інтерактивної та комунікативної діяльності.

Пошук новітніх технологій навчання іноземної мови зумовлений рядом обставин. По-перше, ефективність навчання іноземної мови за традиційною системою в значній мірі не відповідає вимогам, що пред'являються до рівня знання мови. По-друге, недостатньо розроблена теорія і практика технологічних основ навчання іноземних мов.

Використання ІКТ (інформаційно-комунікативних технологій) для навчання іноземних мов дуже зручно, плідно і перспективно. На заняттях процес навчання стає більш привабливим для учнів, оскільки вони отримують необмежений доступ до цікавих країнознавчих матеріалів, що вигідно відрізняються від статичних застарілих текстів у підручнику. Крім того, ІКТ – це різноманітні комунікації: електронна пошта, різноманітні конференції, форуми, чати, аудіо-чати та інше.

Потрібно підкреслити, що друковані матеріали, в першу чергу підручники, ніколи не «постаріють» і не втраять своєї важливої ролі в педагогічному процесі. Але у зв'язку з подальшим розвитком науки і техніки, з появою новітніх інформаційних технологій було б неприпустимо не використовувати можливості цих засобів навчання.

Ми використовуємо різноманітні технології інтерактивної діяльності на практичних заняттях, серед яких представлені такі: групова робота, рольові ігри, мозковий штурм, робота на розвиток припущення, робота на розвиток уяви та ін.

Одним із найбільш поширених протягом багатьох років залишається метод проектів [2, 7-13]. Використання цього методу у контексті професійно зорієнтованого підходу до іншомовної освіти для

студентів немовних університетів вивчали українські та російські дослідники: В. В. Черних, Л. Ю. Мінакова, О. А. Обдалова, И. К. Козка, Л. В. Бескровна, Е. С. Полат, О. П. Буйницька, М. В. Шевченко та ін.

Метод проектів дозволяє синтезувати факти зі суміжних областей знань, він характеризується прагматичною направленістю на результат, який досягається у процесі вирішення конкретної проблеми. При використанні методу проектів реалізується одночасно практичні, освітні та виховні цілі: викладач займає позицію активного спостерігача та порадирика, а студенти отримують можливість, виходячи за рамки стандартних методів вивчення граматичного та лексичного ладу мови, застосовувати свої знання у професійній діяльності.

Метод проектів у вивченні іноземної мови складається з наступних етапів:

- організаційний;
- підготовчий;
- дискусійний;

При вивченні французької мови студентами економічних спеціальностей найбільш результативним представляються короткострокові проекти, які дозволяють за необхідністю об'єднати декілька тем смислового модулю та закріпити вивчення мовних структур [7].

Так, наприклад, для студентів направлення «Туризм» найбільш ефективними проектними завданнями є наступні: підготовка і презентація проектів туристичних фірм, розробка рекламних проектів фірм і компаній, рекламування туристичної продукції, організація і проведення екскурсій.

Проект «Успішна компанія» – це практико зорієнтований моно-проект, який був проведений зі студентами 2 курсу. Ця тема є частиною робочої програми навчальної дисципліни «Ділова іноземна мова», та організація проекту органічно інтегрується в учбовий процес. Проект ураховує наступні цілі:

- 1) навчити студентів навичок презентації, що включає в себе: розробку так званої «fiche de renseignements» із зазначенням основної інформації про підприємство; створення органіграми; організація збірки правил поведінки на робочому місті; описання актуальних бізнес-проектів за участю підприємства;
- 2) розробити додаткові вправи, що розвивають навички письмової мови, забезпечуючи засвоєння граматичного та лексичного матеріалу;
- 3) організувати дискусії для обрання кращого проекту: розробити критерії оцінювання проекту за змістом та манерою презентації.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, створення якісно іншої системи навчання у вищому навчальному закладі є неможливим без урахування та використання потенціалу новітніх засобів вивчення іноземної мови, серед яких особливе місце посідає мультимедійне забезпечення. Воно створює необхідні умови для активізації пізнавальної та мовної діяльності кожного студента, надаючи можливість засвоїти новий матеріал, одержати достатню країнознавчу, професійну інформацію, ознайомитись

із великою кількістю оригінальних текстів, відеоматеріалів, одержати достатню кількість інформації для формування необхідних навичок та вмінь. Крім цього, використання комп'ютерних технологій у викладанні французької мови дозволяє відійти від традиційних форм навчання й підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності студентів, оптимізувати засвоєння мовних структур та граматичних правил, а також подолати монотонність заняття при формуванні мовленнєвої та комунікативної компетенції студентів під час вивчення французької мови.

Також слід зауважити, що практична цінність методу проєктів при вивченні французької мови студентами економічних спеціальностей складається не тільки з

розвитку іншомовної комунікативної компетенції з орієнтації на професійну підготовку спеціалістів-економістів, але і з формування професійних та загальнокультурних компетенцій. Ця технологія призвана активізувати та урізноманітнити процес навчання, формуючи при цьому у студентів додаткову мотивацію для вивчення іноземної мови. Таким чином, з вищевикладеного випливає, що роль новітніх технологій, а саме Інтернету, в процесі викладання французької мови важко переоцінити. Адже інформаційно-комунікативні та комп'ютерні технології є невід'ємною частиною вивчення мови, і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно інтегрувати їх використання в процес уроку і в позаурочну діяльність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беспалко В.П. Програмоване навчання (дидактичні основи) / В. П. Беспалко. – М. : Вища школа, 1970. – 300 с.
2. Беспалко, В. П. Про можливості системного підходу в педагогіці / В. П. Беспалко // Радянська педагогіка. – 1990. – № 7. – С. 7-13.
3. Владимірова Л. П. Нові інформаційні технології при вивченні іноземних мов [Електронний ресурс] / Л. П. Владимірова. – Режим доступу: <http://virtlab.ioso.ru/method.htm#>.
4. Захарова І. Г. Інформаційні технології в освіті: Навчальний посіб. для студ. висш. учбових закладів / І. Г. Захарова. – М. : Видавничий центр «Академія», 2003. – 192 с.

REFERENCES

1. Bepalko, V. P. (1970). *Programovane navchannia [Programmed teaching]*. Moscow: Vyshcha shkola [in Ukrainian].
2. Bepalko, V. P. (1990). Pro mozhlyvosti systemnoho pidhodu v pedagogitsi [About the possibilities of a systemic approach in teaching]. *Radianska pedahohika – Soviet Pedagogy*, 7, 7-13 [in Ukrainian].
3. Vladimirova, L. P. *Novi informatsiini tehnolohii pry vyvchenni inozemnykh mov [New information technologies in teaching foreign languages]*. Retrieved from: <http://virtlab.ioso.ru/method.htm>. [in Ukrainian].
4. Zakharov, I. G. (2003). *Informatsiini tehnolohii v osviti [Information Technologies in Education: textbook for university students]*. Moscow: Publishing Center "Akademiia" [in Ukrainian].

5. Левченко О. М. та ін. Основи Інтернету: Навч. посіб. / О. М. Левченко, І. О. Завадський, Н. С. Прокопенко. – 2-ге вид., допов. та дооп. – К.: Вид. група BHV, 2009. – 288 с.
6. Нікітченко М. Використання всесвітньої мережі Інтернет в навчанні французької мови / М. Нікітченко // Французька мова. – 2009. – № 1. – 121-122.
7. Сластьонін В. А. та ін. Педагогіка: Навчальний посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів / В. А. Сластьонін, І. Ф. Ісаєв, Є. Н. Шиянов. Під ред. В.А. Сластьоніна. – М. : Вид. центр «Академія», 2002. – 576 с.
8. Шавва Тетяна. Методика викладання французької мови / Тетяна Шавва. – К. : Шк. світ, 2007. – 128 с.

5. Levchenko, A. N., Zawadzki, I. A., Prokopenko, N. S. (2009). *Osnovy internetu [Internet Basics: textbook]*. 2nd ed., rev. Kyiv: Vyd. grupa BHV [in Ukrainian].
6. Nikitchenko, M. (2009). Vykorystannia vsesvitnioi merezhi internet v navchanni frantsuzkoi movy [Using the World Wide Web in teaching the French language]. *Frantsuzka mova – the French language*, 1, 121-122 [in Ukrainian].
7. Slastenin, V. A., Isayev, I.F., Shiyarov, E. N. (2002). *Pedahohika [Pedagogy: textbook for university students]*. Slastenin, V.A. (Ed.). Moscow: "Akademiia" [in Ukrainian].
8. Shavva, Tetyana (2007). *Metodyka vykladannya frantsuzkoi movy [Methods of teaching French]*. Kyiv: Skilnyi svit [in Ukrainian].

Светлана Ивановна Заволока,
старший преподаватель кафедры иностранных языков,
Одесский национальный экономический университет,
ул. Преображенская 8, г. Одесса, Украина

ВНЕДРЕНИЕ НОВЕЙШИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕСС ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ (НА ПРИМЕРЕ ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА)

Целью статьи является детальный теоретический анализ особенностей внедрения инновационных технологий как основы повышения качества обучения иностранному языку. В статье автор проанализировал переход от знаниевой к деятельностной парадигме, обосновал использование современных образовательных технологий в учебном процессе. Сделан акцент на тенденцию перехода обучения от традиционной к инновационной форме. Рассмотрено компьютеризированное обучение как новое направление в изучении иностранного языка. Детальный анализ проводился на примере проекта «Успешная компания» среди студентов II курса специальности «Туризм». На основе проведенного анализа было определено, что в настоящее время активно внедряются и используются новые технологии преподавания иностранного языка. Новые информационные технологии – это

не только новые средства, но и новые формы и методы преподавания, новый подход к процессу обучения. С другой стороны, существует необходимость в тщательно подобранных учебно-методических материалах и пособиях, которые также используются в проведении практических занятий. Одним из путей объединения этих сторон является создание презентаций, которые на современном этапе развития новейших технологий являются одним из самых эффективных процессов обучения иностранному языку. Внедрение компьютерных презентаций в процесс обучения позволяет преподавателю и аудитории подойти к изучению иностранного языка творчески, разнообразить подачу материала, объединять разные организационные формы проведения занятий с целью получения высоких результатов и все это при минимальных затратах времени. Акцент также делается на развитие автономности и креативности учащихся в процессе изучения языка при помощи внедрения новейших информационных технологий. Новейшие информационные технологии в обучении позволяют активнее использовать научный и образовательный потенциал, а также должны быть проработаны с ориентацией на конкретное применение. Новейшие технологии позволяют решить новые дидактические задания, а их применение обеспечит повышение качества образования. Кроме того, переход от знаниевой парадигмы к деятельностной необходим для раскрытия и развития каждого учащегося. Этому способствуют активные современные методы обучения. Все формы работы, все способы организации учебного процесса, каждый вид деятельности направлены на формирование компетентностей.

Ключевые слова: инновационное обучение, информационно-коммуникативные технологии, метод проектов, знаниевая парадигма, Интернет ресурсы, практико-ориентированный моно-проект.

*Svitlana Zavaloka,
senior teacher, Department of Foreign Languages,
Odessa National Economic University,
8, Preobrazhenska Str., Odesa, Ukraine*

IMPLEMENTATION OF ADVANCED TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE (USING THE FRENCH LANGUAGE AS AN EXAMPLE)

The aim of the article is a detailed theoretical analysis of the peculiarities of implementing new technologies as the basis of the improvement of foreign language teaching quality and efficiency. The article also deals with the issues of the transition from the knowledge- to the activity-based paradigm, the use of modern educational technologies in teaching as well as the lesson planning that is different from the conventional approach. The tendency of transition from the traditional to the innovative approach of teaching a foreign language has been emphasized in the article. Computer-based teaching as a new trend in teaching a foreign language has been examined. A detailed analysis was conducted through the example of the project "A successful company" among the 2nd year students of majoring in tourism. Basing on the carried out analysis it has been defined that nowadays the new technologies of teaching a foreign language are being actively implemented and used into the educational process. New information technologies are not only the forms, methods and tools of teaching but also a new approach to teaching. On the other hand, there is a need for carefully picked up educational and methodical materials which are also used for practical training. One of ways to combine these parties is the creation of presentations which at the present stage of the latest technologies development are one of the most effective methods of a foreign language teaching. Computer presentations allow a teacher and his/her students to diversify the material of presentations, unite different organizational forms of lessons aiming at receiving good results by the minimum expenses of time. Creativity and autonomous study are of a great importance in teaching a foreign language using innovative technologies. New technologies, according to the author, allow to solve didactic problems and their usage will contribute to an increase of the quality of teaching. All forms and methods of organization a teaching process must be focused on the formation of professional competencies of students.

Keywords: innovative teaching, information and communication technologies, project-based teaching, knowledge-based paradigm, Internet resources, practice-oriented mono-project.

Подано до редакції 18.04.2016

Рецензент: д. пед. н., проф. Б. Т. Долинський